Vierde Jaer. Nr 17. Zaterdag, 25 April 1857.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz, moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven, genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 25 APRIL.

Dingsdag heeft de Kamer der Volksvertegenwoordigers de redetwisten aengevangen over het wetsontwerp op de liefdadigheid ; de gansche zitting is vervuld geweest door de redevoering van M. den minister van justitie, die al de hekelingen in overzigt genomen en bestreden heeft welke op het ontwerp zyn uitgebragt geworden, en aldus den redetwist grootelyks vereenvoudigd heeft. De achtbare minister is niet te verre gegaen toen hy gezegd heeft dat men het ontwerp veeleer gelasterd dan onderzocht heeft. Om de ongegrondheid te bewyzen van de beknibbelingen der oppositiemannen tegen dit werk, heeft hy er het oogwit van uitgelegd en de middelen van ontledigd. Het oogwit is de vermeerdering van het erfdeel der armen, de middelen zyn het opzoeken en byeenbrengen van al de waerborgen die dit erfgoed kunnen in verzekering behouden en er van de vermeerdering begunstigen. Door dit oogwit, door deze middelen, doet het gouvernement aen al de zelfsopofferingen en godsdienstige gevoelens eenen oproep die zal aenhoord worden. 'T is aen de Kamer, zegde M. Nothomb, by het eindigen van zyne welsprekende redevoering, om te waerderen en te zeggen of het oogwit en het einde dat men zich voorstelt te samen overeen komen, en of de middels de krachtdadigheid en de opregtheid bevestigen welke het gouvernement er in aen den dag gelegd heeft. Daerin is de gansche beraedslaging gelegen, en het kabinet gaet dezelve met volle vertrouwen aen.

Drie redevoeringen zyn woensdag in de Kamer der Volksvertegenwoordigers voorgedragen geworden in de beraedslaging der wet over de liefdadigheid. Het waren namelyk degene van MM. Thiéfry, Lelièvre en graef de Renesse.

M. Thiéfry bestrydt het ontwerp als zynde een voorwendsel om de dooder-hand te herstellen ; hy en de leden die zyne denkwyze belyden hebben geenszins ten doele de byzondere liefdadigheid tegen te kanten, noch den godsdienst uit de zelve te verwyderen ; slechts verklaren zy zich tegen de herstelling der dooder-hand, tegen de burgerlyke verpersoonlyking, tegen de vermenigvuldiging der kloosterlyke gestichten. Hy eindigt met te beweeren dat de geestelykheid den alleenhandel van het onderwys wil, en alle middelen aenwendt om er toe te geraken, en om zich de magt toe te eigenen over de fondatien te beschikken. De uitspraek van het hof van Cassatie in de zaek der fondatie- De Rare, te Leuven, noemt hy tegenstrydig aen den geest der Grondwet.

M. graef de Renesse zegt dat het wetsontwerp zyne volle goedkeuring geniet, en dat hy het zal stemmen. Het achtbaer lid denkt, als wy, dat er niets beters kan wezen dan de liefdadigheid omringd van al de waerborgen die er het gebruik van regelen. Zyne redevoering schitterde uit in al wat de liefdadigheid grootsch en verheven kan inboezemen. Om die kwestie van liefdadigheid te verstaen, zegt een dagblad is er iets meer noodig dan wetenschap en verstand, er moet een groot hert wezen. Indien de ziel niet bewogen is by het overdenken eener zoo edele wet, indien dit zoetluidend woord « liefdadigheid » haer niet doordringt van eene aengename en bekoorlyke ontroering, is het onmogelyk dat de redenaer zich niet late overgaen tot eene dwaelrede, dat hy niet eenigzins vergete dat hy mensch en Christen is.

Oogst van 1857.

Wy deden in ons laetste nummer den toestand der veldgewassen kennen, in den omtrek van Leuven ; ziehier nu eenige berigten, omtrent hetzelfde punt, uit Vlaenderen, en ontleend aen een gentsch blad :

Wy hebben gelegenheid gehad om het hout- en polderland in oogenschouw te nemen, en hebben overal den toestand der veldvruchten even gunstig gevonden.

Het koolzaed begint de eerste bloemenknoppen te openen ; nooit zag men dit gewas krachtiger, noch beter getakt.

Gerst, tarwe en rogge hebben niets van den winter geleden ; de landen staen welbezet ; de struiken breiden zich weelderig uit en men mag van deze drie graensoorten met waerheid zeggen ; dat zy veelbelovend en gewonnen zyn.

Deze staet van zaken werkt voordeelig op den prys der granen, waerin de afslag wel traegzaem, maer des te zekerder voortgang doet.

Eenige schoone aprildagen hebben den landbouwer in staet gesteld om zyne peerdenboonen in den grond te brengen.

De aerdappels zyn ten meerendeele geplant en wel in grootere hoeveelheid dan ooit. Wanneer men thans ter merkt komt, dan ziet men eerst hoe groote voorraden dezer weldadige knolvrucht nog aenwezig zyn.

Diegenen, welke hunne putten ongeopend lieten en op duerte spekuleerden, vinden zich thans bitterlyk bedrogen. Immers de pryzen der aerdappelen dalen van week tot week.

De groote voorraed van 1856, en het byna verzekerde vooruitzigt op eenen overvloedigen oogst in 1857, doen ons het vertrouwen voeden, dat de daling een nog grootere evenredigheid moet nemen.

Wat ons voornamelyk als een zeldzaem verschynsel voortkomt, is dat de tarwe, buiten de gewoone maet hooger staet dan al de andere granen. Dit is ook wel het geval eenigzins met de gerst ; doch de gerst-oogst in 1856 was maer gebrekkig.

Klaver en gras staen uitmuntend ; dit doet eene vermindering in den prys der boter te gemoet zien.

Schept maer moed, gy hardbeproefde werkers ! Niet de gouden eeuw, maer een gouden jaer staet voor de deur.

De ellende in Engeland.

De heer Lettreby, toeziener der geneeskundigen dienst, heeft een verslag openbaer gemaekt over den toestand van zekere wyken der City, alwaer de verschrikkelyke sterfte en de betreurensweerde verontzedelyking te regt groote bekommeringen hebben verwekt.

Na te hebben aengetoond, dat gedurende de dry eerste maenden van dit jaer de sterfte in de City is geweest 26,5 op 1000 inwooners, en te hebben verklaerd dat deze sterfte voornamelyk een gevolg is van ziekten der ademhalingsorganen, veroorzaekt door de onzindelykheid en de opeenhooping der bewooners, haelt M. Lettreby feiten aen, waeruit onder anderen blykt dat gedurende de verloopene dry maenden in de City 3639 zieken waren, die behandeld werden door niet meer dan elf geneesheeren, dat is een geneesheer op ruim 300 zieken. Van deze 3639 lyders zyn er 832 bezweken. De ziekten, die

---

DE KOMPAGNONS DER GROENE TENT.

1449-1454.

I.

Philip, hertog van Bourgondie welken de vleijende hovelingen meer dan het volk, den naem van den *goede* gaven, spaerde maer weinig zyne goede lieden van Vlaenderen, deze zoo vlytige, zoo werkzame gemeenten, van welke hy den aerd en de regtzinnigheid miskende. Deze omstandigheid, overigens, wordt nog al gemakkelyk uitgelegd. Opvolger van sterke en gevreesde prinsen, die door hun onstaetkundig gedrag, hunnen afkeer voor de gemeentelyke vryheden, hunne genegenheid voor vreemde mogendheden, hunnen onmetelyken hoogmoed, den openbaren geest afkeerig van zich hadden gemaekt, was Jan-zonder-Vrees aen het graefschap van Vlaenderen gekomen, opgevoed in dezelfde vriendschappen en in de zelfde haetvolle gevoelens van zyne voorgangers, en, by gevolg, met zich die hoonende wantrouw en dit aenhoudend verlangen om te straffen medebrengende, welk aen een nieuw bestuer niet kon gunstig zyn.

Zoolang de grootbertog van het Westen, gelyk men hem alstoen in Azia noemde, niets openlyk tegen de voorregten der Vlamingen ondernam, hadden deze geduld, hopende eene betere toekomst, en het vertrouwen voedende dat deze prins, vroeg of laet, zou begrypen dat hunne voorregten geheiligd waren, en dat, om van de wesp niet gesteken te worden, men zich behoort te onthouden van haer te tergen.

Ongelukkiglyk, wilde Philip van Bourgondie, onverzoenlyk zoo als alle magt is die hare sterkte begrypt, zich over de Vlamingen wreken, om dat zy hem, eenige jaren te voren, by het beleg van Kalis, verlaten hadden. Hy verbrak het onrustig verbond welk met stilzwygende toestemming tusschen hem en zyne onderdanen was gesloten, en geloofde de Gentenaers te kastyden met hen aen nieuwe belastingen te onderwerpen.

Deze onstaetkundige akt had in 1449 plaets. Hy was het sein van die bloedige, schrikverwekkende, onverzoenlyke worsteling, die begon by het invoegen brengen van de regten op het zout, en eindigde met de noodlottige nederlaeg te Gaver waer de goede hertog, in het bloed van 15,000 Gentenaers den wraeklust smoorde dien hy gevoelde voor allen tegenstand aen zynen onbep elden wil.

By het vernemen der tyding van de belastingen met welke zy bedreigd worden, komen de Gentenaers ylings tot opstand, en verklaren aen de ongeboorde eischen van hunnen prins niet te zullen voldoen. De hertog, woedend over deze mislukking, aen welke hy zich niet verwachtte, ontbond het magistraet. Aenstonds, op aendringing en raed van Daniel Sersanders, Lieven Sneevoet en Lieven de Potter, stelde de menigte nu schepenen volgens haren zin aen. Ondertusschen, men moet het bekennen, de opstand van Gent had, in het eerst, niets anders voor oogwit dan het beletten dat de zoutpacht in voegen werde gebragt. Maer, gelyk men zelden weet in eene omwenteling waer men zich zal stil houden, werd de opstand welhaest muitery, en het duerde niet lang of deze ging over tot oproer, gelyk het dikwyls in dergelyke gevallen geheurt. De hertog spreekt een vonnis van ballingschap uit tegen de opstokers en bewerkers van die volksberoerte. Het volk is verontweerdigd over de schending van zyne voorregten. Het overblyfsel van vyandschap komt in de gemoederen tot gisting, en werkt in het openbaer ; men spreekt van oorlog, van gevecht, van byeenroeping van gewapende mannen.

De ongetemde Witte-kaproenen verschynen op nieuw, en met hen die begoocheling van dapperheid, die hoop van te overwinnen, welke eertyds zooveel invloed op de in opstand zynde bevolking heeft uitgeoefend. De twee kampen bereiden hunne middelen van verdediging en van aenval ; en het duert niet lang, of gedeeltelyke schermutselingen komen den vruchtbaren grond van Vlaenderen met bloed bevlekken. Gelyk op alle tydstip van opstand, op welk de wyze, koele en bedaerde mannen, in weerwil hen zelven, door de dweepzuchtigen en woelenden overrompeld worden, schenen de Witte-kaproenen en deze die maer het handhaven der volksvryheden begeerden, by sommige persoonen niet genoegzaem overdreven ; die opstand van 1449 had dus zynen Berg, of Montagne, gelyk 't jaer 93, in Frankryk.

Sedert lang, waren er in Vlaenderen benden van booswichten, baenstroopers, Routiers genaemd, gevormd, die in dieveryen, plunderingen en geweldenaryen haer bestaen vonden, de groote wegen en de wouden onveilig maekten, en gewapender hand de dorpen en de kasteelen aenrandden. Het was op deze lieden, overigens dapper en kloekmoedig, dat de overdrevenen der party de oogen wierpen. Daniel Sersanders, Lieven de Potter, Lieven Sneevoet, Arnold Van der Speeken, Lieven Boone, Cornelis Seyssonne en eenige andere Vlamingen welken de hertog gebannen had, om deel in den opstand genomen te hebben, en die, gebruik makende van de onlusten, heimelyk in hun vaderland waren terug gekeerd, verhaestten zich om een verbond met die stroopers te maken.

Op het uiteinde van dit deel van Vlaenderen, welk men eertyds het land van Dendermonde noemde, en welk, ten westen aen de kasselary van Gent paelde, bestaet heden nog een zwaer en leenroerig slot, met half afgebrokene torentjes, ondoordringbare muren, ruime en hooge zalen die ons te binnen brengen de ruwe magt der middeleeuwen, en de verdedigings middelen van welke de landheeren gebruik moesten maken, op een tydstip, op welk de schielyke aenvallen zoo gemeen waren.

Omtrent het jaer 1450, was het kasteel van Laerne van alle kanten door kreupelhout en dikke wouden omringd die er de toegangen moeijelyk van maekten. De talryke baenstroopers die alsdan zich in die streek ophielden, bragten ook niet weinig by, om al wie zonder noodzakelykheid die streek zou willen doorloopen, van de zelve verwyderd te houden. Deze stoutmoedigen en ondernemende mannen hadden voornaemlyk hunne verblyfplaets gekozen in de bosschen die zich naer de Schelde toe uitstrekten ; aldaer, van hunne straffoosheid verzekerd, vereenigden zy zich onophoudelyk om hunne plannen te beramen en dezelven ten uitvoer te brengen.

Hun opperhoofd was alsdan de zoon van een zeelandschen